

Sy-li spěwał,
Pilnje džělat,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwał
Swěrnje džělat
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ći khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će.

• Sserbske njedźeliske łopjeno. •

W Budyschinje, 23. novembra 1924.

Čižbč a nakład Čsmolerjez knihicziščetnje a knihatnje šap. družst. i wobm. ruk. w Budyschinje.

Wulhadža 16ždu kobotu a placzi na měšaz 15 šlotych pjenježtow.

Čswjědžen semrjetych.

Čjewj. kwj. Jana 2, 8—11.

Wo kmjerczi rěczi njedžela semrjetych. To je twjerda rěc, a tola, ščto njeby chzyl bližšce wo kmjerczi šhonicz? Čšopenhauer je ras prajik, kmjercz je macz wscheho mudrostwa (Philosophie). Šak prawo ma tuton muž! W kóždej wutrobje bydli to žadanje, na pošledne potajnistwa wotmołwjenje dostac, a ščto by wjetšce potajnistwo bylo dylzi čžemne wroto kmjercz. A hlaj, čžłowjeski hrosom njeda tebi žaneho wotmołwjenja. Šak je šo tež na tutym praschenju we wschěch čžadžachdžělato, twarjo na čžłowski rosom njeje ničto hiščce doprědka pschischol. Je jenož jedyn jeniczi, kiž móže nam něščto wo kmjerczi prajic, jedyn jeniczi, kiž nam jašnosć da, ščto čžaka ša čžornymi durjemi kmjercze na naš, to je tón muž, wo kotrymž placzi to majestetiske šwědčenje našeho teksta: To praji tón přeni a tón pošleni, kiž morny běšce a je wožiwit; Jesus Črystuž! Wón, tón muž ščhiza, našch horjestawany wumóžnik a šbóžnik ma šłowa žiwjenja, wěczneho žiwjenja. Wón je, kiž móže na kmjertnej njedželi šam wschěch žarowazych a tyschnych trošchtowacz, pošhlnic, a šnowej nadžiju dopjelnic, hdyž nam pschiwola to kralowške šłowo i wěcznosće ša wěcznosć:

Žiwjenje ma to dobyće!

Tehodla budžce f 1. štrošchni a f 2. štwěrnj.

1. Tekst praji: „A temu jandželej teje Čsmjernjanskeje wošadny pišč: To praji tón přeni a tón pošledni, kiž morny běšce a je wožiwit: Ja wěm tvojše ščutki a tvojše tyschnosć a tvojše šhudobu a to hanjenje tyšč, kotšiz rjeknu, šo šami Židzi šu, a nješku, ale šu šatanška ščhula. Ničzo šo njebój teho, ščtož čžerpicz

mašč. Šlaj, djabol budže někotrych wot waž do jaštwa čžibnyč, šo byščce špytowani byli, a budžce tyschnosć mēcz psches džěšacz dnjom. Budž štwěrnj hač do kmjercze, dha čžu tebi trónu žiwjenja dac.“ Tute trošchtne šłowa potwyschšeneho, žiweho šbóžnika placza wošadže, kiž ma wjele čžerpicz. Wón šnaje ju, šnaje kóždeho jednotliwego, jeho čžerpjenja, tyschnosć, štyšnosć a šhudobu. Še šatanškom wješelom hanjachu a pschesčžehachu njewěryazy ššchesczenjom tamneje wošady. Šaj, Šnjes wě šamo, kaž tekst praji, šo budže šheluch, kiž šo picz dyrbi, džěń wote dnja hiščce hōrczišči, po šdaczu budže kmjercz i dobyčerjom. A dha ššššimny: ničzo šo njebój teho, ščtož čžerpicz mašč! Čžehodla niž? Šnjes čže prajic, ša tym wschēm, ša wschēmni čžerpjenjami, ša wschej tyschnosću a štyšnosću šteju „Ja“. A tuton „Ja“, tón horjestawany šbóžnik je i dobyčerjom, a je i dobyčerjom tež dženska hiščce. Do wscheho hubještwa w našchim wóžnym kraju, do wscheje nušy, do wscheje tyschnosće a do wscheho žarowanja na kmjertnej njedželi dyrbi šššščč to šłowo: Ničzo šo njebój! Budž štrošchnj, Jesus je pola tebe, a hdyž jeho mašč, dha nješmēšč žarowacz, dha mašč wscheho došč, dha šu bohatty čžłowješ, šamo hdyž šu wscho šhubit — tu tvojich lubych, kiž šu wot tebe ššli, a na kotrychž dženska na kmjertnej njedželi šponi našch — tam wschē šemške šubla. Hiščce ras praju, mašč Jesusa, potom šu bohatty čžłowješ. Jenož tón je proščeš, kiž njemóže na row čžłowškich nadžijow ničzo druhe piščacz dylzi to, ščtož tamny mandželšti na pomnik horzolubowaneje mandželškeje napiščacz dasche: „Jenož Ty!“ Č njeje bē wscho šhubit, jeho žiwjenje bē morwe. A ščtož ničzo druhe nima dylzi kmjercz, komuž wostanu jenož tšj ruki šemje, hdyž wulke, pošlednje Wožemje prajic pschidže, tón je proščeš, a tón nima žaneho troščta. Še tak nješmē

poła tebe być. Chzešch kchesczan być, prawy kchesczan, potom dhrbisch wufnyć hinał pišacź. Wufni pišacź, hdź czi tež naj-
prjedy czeźto padnje, pišniłi węcźneho śwěta, a wone rěkaju:
„Jenož Wón! Jenož Jezuś!“ Wufniće tał pišacź, džen wote
dnja pschezo lěpje, pschezo rjeńšcho, pschezo jašnišcho, wschitzu wu
žarowazu, kiž dženka ł rowam waschich lubnych stupicze. Tał pi-
šacź chzemy pał tež wschitzu wufnyć, kiž my wo šmjercź nascheho
luda žarujemy, psches kotrež to wulke duchowne wumrjecze kaž
czeźła khoroscź dze. Chzemy tej słowje: „Jenož Wón“, hdź tež
je styšniwje tšhepotazej ruku, dha tola sczerpliwje pod Božu mōz-
nu ruku šo ponižujo na wschitkōn kšich nascheho žiwjenja na-
pišacź. Jenož strōšchni, wu žarowazu, wu, kiž dwělujecze a pla-
tacze, wu kiž tał někotre cžohodla na wutrobje macze, to žiwjenje
ma to dobycze. Tuž budźcze pał tež Jezuśej šwěrnj.

2. Bjes tuteje šwěrnoscze je wschōn troscht blašnosć, słowo,
kiž nicžo njepriji a žaneje mozy nima a njeda. Tehodla pschi-
staji tola „Wón“, nasch žeršchta žiwjenja šwojim trōšchnym
šlowam to napominanje, budź šwěrnj, šwěrnj hač na pošlednu
mjekščinu twojeho žiwjenja. Staj žyle dowěrjenje na žiweho
Boha! Prawa šwěrnoscź pschecziwo Jezuśej da wschemu troschtej
nadžiju: Jeho je to kralestwo a tehodla tež mi pschikšuscha, jeho je
ta krašnosć, duž tež mi pschikšuscha. Ja šmēm moje žyle do-
wěrjenje mēcź. Šwěrnoscź sa šwěrnoscź. Šsmj pał hižo taj-
žy dowěrliwi ludžo Boži? Ludžo, kiž kšich jako jeho zejch a jeho
pšchu na šo wosnu? Šchto dhrbi hewał kšich wotkach na ro-
wach twojich lubnych, šchto dhrbi na naschich wěžach, w naschich
Božich domach? Kšich njecha czi jenož něšchto dacź, ně, kšich tež
něšchto wot tebe šebi žada. Tał wěsczi, kaž je Boži kšich sa-
šglowanje węcźneje křōny, tał wěscze budža jenož czi, kiž ł kralom
kšich, ł Jezuśom šobuczerpja a šobuwōjuja, kiž šu šwěrnj we
wschěch hodžinach žiwjenja, ł nim šobu dobycź, kņežicź a živi
być, kaž tekst praji: „šchtōž pschewinje, temu šo žana šchoda stacź
njbudze wot drugeje šmjercze. To žiwjenje ma to dobycze. Šo
bychmy jenož šwěrnjšchi na kšich a ł kšich na křōnu njebjesku
hladali. Jenož strōšchni, jenož šwěrnj, tał napomina šmjert-
na njedžela, sa węcźny wěnz daj twoje žyle, kħude šemške žiwjenje!
Nascha wschědna prošwa pał njech ł temu je: Cžehni sa šobu naš,
o Jezu! Dha my tež se žadoscžu tam pschindžemy, hdžež ty nětk
šy a kņežicš ł wješeloscžu.

Cžehni sa šobu naš stajnje tu, daj nam sa tobu cžahnyć; daj
krašnosć nam kaž jandželom, daj šbōžnje horjestanyć. Šamjen.

Š wobšamknjenju žyrfwineho lěta.

(Na njedželu šemrěthch.)

Scź. Jan. 12, 44—50:

Šsam Jezuś šlōnzo mile je nam w cžakņej tudy mrolocze.

Šlōb: Nam Bōh je šwoje šlowo dał zc.

Šsam Jezuś šlōnzo mile je
nam w nakħwilnej tu mrolocze;
naš jeho jašnosć pschewodža
se šwěta domoj do njebja,
— tuž šwěrnj jenał pschi nim wudžeržmy!

Šchtōž do mnje wěri, njepschindže
na jere jōnu šudjenje,
— to Boži Šsmj šam wobkruca
ł nam pošłany šem do šwěta;
šo w nim da widžecź Wōczež miłostny.

Šlej! šestadžako šwětko je
nam ł Jezuśom a žiwjenje,
tuž wostacź we cžmje njemōže,
šchtōž pschischol ł wěrije do njoh' je
a pschi nim pschezo šwěrnj wudžerži.

Šchtōž do njeho pał niewěri
šlōb jeho w šlowje škšchawšchi,
psches šlowo budže šudženy
a na węcźne je šhubjenj!
Šswět šbōžny scžinicź pschischol Jezuś je.

Tuž najwjetšchi hrěch wobendže,
šchtōž šazwił jeho šlowo je;
wschał šlowo šōždoh' šakubži,
kiž w njewěrje šo šatwjerdži,
— to šudny džen šam šjawnje pošaze!

Šsam njeje rēczał wot šebje
Šsmj, kotrehož Wōtz pošłal je;
ně, pschilasał Wōtz jemu je,
šchto cžinicź, rēczecź dhrbjesche;
wschał jašnosć šam je jeho krašnosćcze.

Tał šlōnzo Jezuś mile je
wschēm wěrjazy tu na šwęcze
a šlōnzo šbōžnym šawěrnje
do wscheje jōnu węcźnosćcze;
— ł nim njebjesku šu krašnosćcź dostali!

Jurnjafub Šwehu.

Tał šo kniha mjenuje, kotraž nam wo mužju powjeda, kiž w
mlōdnych lětach ł Meklenburgšceje do Ameriki wupucžowatošchi,
šebi tam se šwojej žonu po wulchich a dołhich prošach šarmu (ku-
bko) šakoži a nětk jako wumjenkał w listach šwojemu štarenmu wu-
czerjej w domišnje šwoje žiwjenje a naschōjenje w Amerikžy wo-
pišuje. Wōšebje rjany je list wo šmjerczi jeho stareje maczerje.
Še šwojimi jednorymi a tola druhdy tał škubokimi šlowami šo-
bu do najšole pobnutwazeho škšch, šchtož šym cžital. Š. w Š.

„Šuby pschecželo a wuczerjo!

Chžu czi dženka jenož něšchto šlowcžlowo napišacź, ale list bu-
dže drje hałle w bližšich njedželach hotowy. Šsmj jara šrudny
w šwojej wutrobje. Pošlednju šrijedu, 13. haprleja, šym šwoju
macź kħował. Dhrbju Cži wot njeje pošlednje božemje prajicź,
a wona šo da tež hišchcze rjenje pošłatowacź sa wscho dobre, ko-
trež šy na nej cžinił. Šlej, tał chžu Cži to pišacź a wupowjedacź.

Macź dozpi šwojeho žiwjenja 72 lět 6 mēšazow a 5 dnjow.
Wot teho je nimale šchěcź lět tu pola mje pschewywała. Šako
jej jěšdnu kħartu pschipošłach, je wona žyle rad wotjěka, dofelž nje-
bēchmōj šo psches tšizeczi lět widžakoj a dofelž bu štara a njemō-
žesche wjazy tał prawje džělacź. Ale jej tał džěšche kaž najwjazy
ł tych, kōšiz štari šem pschikħadžeja. Njeje styškanje po domje
wjazy wotbyła. Š tym šo jej runje tał džěšche, kaž štarenmu
Šehlandtej (šukodej nascheho listpišarja). Temu šo tudy pola
jeho džěczi tež njespodobasche; jemu něšchto pobrachowasche; to
njemōžesche Amerika jemu dacź, kaž wulka a bohata tež je.
Štare šchtomj šo hubjenje pschekħadžeja. Šapocžnu šipricź a po-
mału šestħnu.

Maczer njeje tu tež ženje žyle domach była. Šsmj wschitko
cžinili, šchtož mōžachmy jej na wocžomaj wothladacź. Šsmj ju
na rukomaj nošyli. Njeje žane hrošne šlowo škšchaka. Ale kraj
bēšche jej žuy, dom bēšche jej žuy a hōšpodarštwō pschekarja ros-
cžehnjene. Nasche džěczi bēchu wulke a njetrjebachy šo wjazy na
rukomaj nošycź. Tež njebē tudy žanych libjatow a žanych kurja-
tow pašcź, šchtož wschał je hewał žyle dobre sa štarych ludži. A
žylicžki džen nohajžy pschetykowacź a platacź, to tola tež njendže.
Ruzy do klina pošōžo šmērom šedžecź, to wona njemōžesche, psche-
tož to njebēšche nawulka, a na konopeju njeje ženje lēhaka. Pra-
jesche: Njecham se šedženjom a leženjom na moje štare dny
wjazy pschewufnyć. Š šedženju wōdnjo je štolž tu a ł leženju.

trýmiž ho tehdla s listom pyta, je jich na 300 000; to je 1/2 procenta zřehého wobydlerstwa! ! — W Baherskej pije sa lěto kóžda wořoba, — po woblicženju! — tež džěczi, fchori, stari na 225 litrow pitwa; wotlicziš-li džěczi a starich, móžesč na wořobu 400 litrow liczicž. — We Winje bydla džěleni se 50 000 džělenych mandželstwom hromadže, dofelž tam wobydlenjow njeje. Wotnajeńse prawo (Mietrecht) płaczi wjazy hacž mundželste prawo (Eherecht). — W Budapescze bu jich lětža hižo na 9500 namjetow na džělenje mandželstwa sapodatych.

B a i f i.

Powjeda ho tu a tam sažo a sažo, so hu w Pomorskej a Schlesyskej zřte protestantiske wřy na jene dobo ke katolskej zřrtwi pschistupike a so ho wo tym s wěřtych pschicžinow w nowinach nicžo njepiša. Ewangelste nowinarstwo je ho w Pomorskej a Schlesyskej wobhonjalo a nashoniło, so hu tute rošnoschowanja lže. Tute wřy, kotrež jako zřtk pschestupichu, pytaj řebi na měřacžku. Pschězo hiřcěže pořaža wřchě woblicženja, kaž to tu tež w 41. cžikłe piřachmy, so je jich wjazy s katolskeje zřrtwije k ewangelstej zřrtwi pschestupiko hacž s ewangelsteje zřrtwije ke katolskej.

Wřchelke s bliska a s daloka.

— Romiřija sa řerbste spěwatike řeńdže ho pschichodnu pónđželu, 3/410 hodžin w Šerbřkim Domje.

— W Budyřčinje řměje 26. nowembra „Macžiza Šerbřka“ řwoju hłownu řhromadžiřnu a řwoje wobjerłowe poředženja; wjecřor wuhotuje ho mulki řerbřki konzert. To budže řerbřki džeri.

— Š kraja. Dwojake nastrožaze ho jewja w tu řhwilu: paduřřitwo a wohenje. To řu řrudne řnamjenja cžafa, abo lěpje cžłowjekow našcheho cžafa; pschetož cžłowjekowo řu to tola, řotřiz, cžaf řa dobre abo njedobre wutřebajo, dobry abo nje-dobry cžinja. Řať tomu wobaracž? Řať, so ho próžujesč, cžłowjekow dobrych řcžinicž. To dořonjesč řažo s tym najlěpje, so jich řpytařch dowjesč k tomu, řotřiz řon dobry, k Bohu!

— Řiřtowanje. M. w řr. řa 1. adv. — Ř. w B. řa 2. adv. W. w B. řa 3. adv.

Samotwity redaktor: řarař W y r g a c ž w Řořacžizach.

Njedželske bjesadowanki.

Za pěkne mjeńse a wjetře džěci křescanskich starřich.

Podawa Arnořt Serbomił.

XI. bjesadowanka.

Hdyž Bóh so stara.

Jena maćerka mějeře wulku starosć. Běře wudowa a swěrnje so staraře za swoje tři strowe džěci. Hłodu nje-mějachu ženje, ale wo pjenjezy běře často zř. Runje mě-jeře płacíc najeński pjenjez a nje-mějeře ani pjenježka. Najstarři syn Měrko spokojeře ju z tym, zo je w Njedžel-skej řuli řlyřal, kak so Bóh luby Knjez stara wo wróble na hasy, cím bóle zo njezapomni na khudych ludži. To běře ewangelium za mučnu duřu maćerki. Jeje nadžiřa so dopjelni. Najeński pjenjez bu zapłaceny w prawem času. Jerusalemscy Židža, kotřiz břchu so wróćili z Babylońskeho zajeća, mějachu tež cyłu rjadu starosćow. Tempel bu wřak natwarjeny, ale ze svojim řiwjenjom a wobsedženstwow njeběchu wěřci. Měřto mějeře řkitace murje powalene, porjedženje njebu dowolene a tehoda bjez zadžewka přiřhadžachu pohancev susodža a nadpadowachu ničo zřeho njewočakowacych Židow.

Bóh wřak jich njezapomni. W dalokim Babylońje běře sebi wočahnył mlódeho, pobožneho a jara wučeneho duchowneho Esru, kiž so ředžeře po swojej wóćinje. Mócny kral Artaxerxes přiřwoli nawrót do domizny a Esru pomjenowa za swojeho zastupnika w Jerusaleme, da jemu poľnu móc, zo by řcinił porjad w kraju, za Boži dom dari mnoho wosebnych darow, złota a slěbora z přećom, zo bychu so tam w Jerusaleme tež za njeho pomodlili a woprowali.

Buć njebě řnadny, wo rubježniske črjody njebě nuza, ale Židža mějachu dowěrjenje do Božeje mocy a so nje-mylachu. Esra bórzy póna přiřiny zrudneho řiwjenja we Jerusaleme. Jena z nich běře póhanske řiwjenje w mnohich swóřbach. Póhanske řony běchu so tam wudale a sobu přiřesle bjezbóžne wařnja a wobrazy swojich přiřow. Esra so wjele modleře, zo by jemu Bóh dał mudrosć a móc k přeřjedženju pokuty a wučisćenja. Njetrajeře

doľho a wřo póhanske dyrbjeře z Jerusalema přeč. Ale Bóh Wóće staraře so dale. Kral Artaxerxes mějeře wubjerneho zastojnika, kiž strařowaře nad tym, zo njeby so kral z jědzu a z pićom zajědojčil. Tutón muž běře pobožny a horliwy Nehemias. Bóh Knjez so wo to postara, zo kral jeho pólša jako poľnomóčneho naměřtnika z nadawkom, zo by natwaril a wobnowil wobřrodžeńske murje měřta. Nehemias nje-mějeře lohke džělo. Samaritojo hrožachu z wójnu, podobnje tež Amonitojo; lud běře nastrožany, ale Nehemias wěřeře do dobyća dobreje wěcy a tež swoje džělo dokónči.

Ze starych rozpadankow wurosće nowy Jerusalem. Tempel běře hotowy, wobřrodžeńske džělo dokónčene, ale Nehemias nje-móžeře hiřce rucy položic do klina.

W měřce běře wjele khudeho ludu, kotřiz běře wot bohatych jara poděisćowany. To běře čezki nadawk, ale Bóh so postara a do Nehemiasej mudrosć a radu. Čezkoty buch wotřronjene a lud zaso zjednany.

Hiřce jenu wěc mějeře Nehemias na mysli. Njeběře spokojom z nabožńiskim řiwjenjom w Jerusaleme. Wosebje hdyž bě so wróćil z wopyta w Babylońje, spóna wulki njedostatk wřeho. Što mějeře činić? Pobožnosć nje-móže so nikomu do wutroby naliwać. Nehemias so mnoho za tu wěc modleře a potom přeřprosy pobožneho měřnika Esru, zo by ludej wukładowal Swjate Pismo. A řto so řta? Lud z płáčom wuznawaře swoje winy, přeřeře wo wodaće a bu nowy lud. A tola lud njeswječeře swjate dny. Póhanske wařnja běchu so tak hłuboko zakorjenile do řiwjenja ludu, zo jim ani na mysle njeřińdže hřech njedželskeho džěla. Mnohe řohnowanje bu do ničeho přeřwobročene dla njeswjećenja swjateho dnja. Bóh Knjez wřak zaso pomhaře a Nehemias běře při tom dobry nastroj Boži.

Hdyž so Bóh luby Knjez stara, wužiwa k tomu ludži. Što běře Nehemias? Njeběře duchowny ale levita. Běře kralowski zastojnik a běře pobožny, swěrný a posłušny Božemu řłowu. Tehodla móžeře jeho Bóh derje řrebać. Dotal so Bóh stara wo ludži a pyta hódnych pomoćnikow a pomoćnicy. Što čee jemu řlužić?